

[Poul Møller.]

at fremme denne tanke, at disse politikere henstillede til deres regeringer at optage nye og mere energiske forhandlinger om en alle 17 lande omfattende europæisk ordning. Det var derfor, udenrigsministeren sammen med sin belgiske kollega i maj tog et nyt initiativ, hvorefter en fælles indstilling fra de tre skandinaviske lande og de tre Beneluxlande skulle føre til nye forhandlinger. Det var af hensyn til denne samlingstanke, at Danmarks forhandlere i Saltsjöbaden i begyndelsen af juni foreslog, at de syv burde henvende sig til de seks med forslag om nye forhandlinger, inden de syv blev etableret.

Endnu den 13. juni udtalte den højtærede statsminister i London ifølge et referat i Berlingske Tidende:

„Vi har været og er skeptiske over for forslaget om de syv. Vi vil helst have frihandel imellem alle 17 nationer, og vi er bange for en handelskrig.“

Den højtærede statsminister føjede til:

„Danmark agter hverken at lade sig tvinge eller skubbe ind i en ny europæisk regional dannelse.“

Hovedlinjen i dansk-europæisk politik blev endnu den 13. juni, samme dag som Saltsjöbadenforhandlingerne afsluttedes, fastholdt, og så sent som den 21. juni skrev den højtærede udenrigsminister i en kronik i Aalborg Stiftstidende:

„For Danmark er målet stedse det samme: at vi kan nå frem til et stort europæisk marked uden forskelsbehandling, hvor landbrugsvarerne er inkluderet på en måde, der giver rimelig ligestilling, og hvor den danske industri kan udvikle sin produktion og eksport på basis af lige vilkår med sine konkurrenter.“

Det var Danmarks politik indtil i torsdags, den 9. juli. Fra denne dag har regeringen søgt tilslutning til en ny linje, en linje, der uden hensyn til alle ønsker og alle tidligere forhandlinger, i hvert fald i første omgang og måske for bestandig, vil føre til en deling af Europa i to blokke.

Jeg skal ikke male med mørkere farver end nødvendigt. Jeg kan alligevel ikke overgå det ærede medlem hr. Per Hækkerup, der om en europæisk deling som den, vi nu er i færd med, den 19. februar 1959 her i tinget udtalte:

„Det værste perspektiv er dog, at vi havner i en handelskrig. Muligheden heraf kan ikke helt udelukkes, selv om det må erkendes, at den vil have de allerulykkeligste virkninger. Den vil nemlig ikke blot være økonomisk ødelæggende — især for et lille land som Danmark, der har sine to store kunder på hver side af et muligt fremtidigt økonomisk jerntæppe — men den vil også kunne få videre konsekvenser for det vestlige samarbejde. Lande, der åbent kriges økonomisk, vil kun vanskeligt kunne samarbejde forsvarsmæssigt og politisk. Derfor kan en vesteuropæisk handelsborgerkrig eventyrelse ikke blot det europæiske samarbejde, men endda bringe NATOs eksistens i fare og dermed forringe chancerne for en afspændings- og forståelsespolitik i Europa.“

Forhåbentlig vil det vise sig, at det ærede medlems mørke spådom ikke går i opfyldelse, men mon ikke hans udtalelser med al ønskelig tydelighed viser, at det, landet er i færd med, er farligt, er risikabelt og i strid med det, vi hidtil var enige om?

Det er selvsagt klart, at regeringen ikke af egen fri vilje har opgivet sin hidtidige faste holdning og nu anbefaler en delingspolitik. Det ved vi alle, og det fremgik også klart af den højtærede udenrigsministers redegørelse. Regeringen kan med en vis ret hævde, at den er blevet tvunget til at vælge, og at den har strittet imod at foretage et valg længst muligt; men i sig selv er det forhold jo lidet opmuntrende, at det, der anbefales det høje ting, den nye politik, der er valgt, er noget, vi ikke vil, men som omstændighederne tvinger os til. Jeg ved såre vel, at storpolitiske omstændigheder ofte kan drive det særeste spil med små stater og deres interesser.

Den europæiske nødvendighed er altså efter regeringens skøn atter hejst over dansk politik, som tilfældet var for 100 år siden, forhåbentlig med et lykkeligere udfald. Jeg skal senere vende tilbage til, om disse omstændigheder er så tvingende, at vi behøver at vælge og vælge en politik, som mange frygter, og som kun få kan gå helhjertede ind for, og jeg skal også senere vende tilbage til spørgsmålet om, hvorvidt valget absolut bør træffes og skal træffes med en sådan hastighed. Men regeringen